

תובענות ייצוגיות

מגמות בהליכים ייצוגיים בתחום דיני הנגישות

בחודשים האחרונים אנו עדים לשינוי מגמה בפסיקת בתי המשפט המחוזיים בכל הנוגע לניהול הליכים ייצוגיים בתחום דיני הנגישות. מטרתו של עדכון לקוחות זה לסקור את הפסיקות החדשות בנושא, אשר מקשות על תובעים ייצוגיים בתחום, ומשפיעות על מערך השיקולים של חברות בבואן להחליט בדבר דרך ההתמודדות הנכונה עם הליכים ייצוגיים שכאלה. כן נבקש לעמוד במסגרת עדכון זה על החובה הסטוטורית לביצוע בדיקת נגישות תקופתית ביחס לעמידה בהוראות שונות בתחום הנגישות, שהיעדר התייחסות מתאימה אליה עלול לחשוף חברות להליכים ייצוגיים בתחום הנגישות.

רקע

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1988 ותקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013, קובעים הוראות שנועדו לוודא כי אנשים בעלי מוגבלות לא יופלו לרעה, וייהנו מנגישות מלאה לשירותים שונים. בחוק ובתקנות נקבעו הוראות ספציפיות הנוגעות להתאמות נגישות עבור אנשים בעלי מוגבלות, וביניהן:

החובה למנות רכז נגישות;

החובה לפרסם באתר האינטרנט של נותן השירות הסדרי נגישות המפרטים את התאמות הנגישות שבוצעו בשירות ובמקומות הציבוריים שניתן בהם השירות;

החובה להנגיש את מערכות הנתב הטלפוני;

החובה להתקין מערכות עזר לשמיעה;

החובה לבצע התאמות נגישות לשירותי אינטרנט; ועוד.

הפרת התאמות נגישות אלו היוותה כר פורה להגשת הליכים ייצוגיים בתחום הנגישות בשנים האחרונות, שהסתיימו לרוב בהסדרי הסתלקות מתוגמלים בערכי מטרד, אותם בתי המשפט נטו לאשר באופן כמעט אוטומטי.

שינוי מגמה בפסיקה בתחום הנגישות

לאחרונה אנו עדים לשינוי מגמה בגישתם של בתי המשפט המחוזיים להליכים ייצוגיים בתחום הנגישות. כך, בשורת פסיקות של בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בסוגיות שונות בתחום דיני הנגישות, העביר בית המשפט ביקורת על האישור האוטומטי של הסדרי הסתלקות מתוגמלים שנוהג בתחום הנגישות מזה שנים, לא אישר תשלום אגב הסדרים כאמור ואף דחה לגופן בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בתחום הנגישות.

כך היה בעניין **סרו**, שם דובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית בטענה לאי פרסום של הסדרי נגישות באתר של חברה העוסקת במתן אשראי חוץ בנקאי. הגם שהצדדים הגישו הסדר הסתלקות מתוגמל מוסכם, בית המשפט דחה את המלצתם לתשלום תגמול לתובע ולעורכת דינו, תוך שקבע לראשונה שכאשר עילת התביעה נוגעת לאי פרסום הסדרי נגישות **בלבד**, אין מקום לפסוק גמול ושכר טרחה.

כך היה בעניין **פלסר**, שם דובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה כנגד מפעל הפיס בטענה שמפעל הפיס אינו מספק מושבים מותאמים לאנשים עם מוגבלות בביתנים ובדלפקים אותם הוא מפעיל במקומות ציבוריים. בקשת האישור נדחתה, תוך שבית המשפט ציין שחובת ההנגשה לא תחול מקום בו ביצוע התאמות נגישות אינו ריאלי ומטיל נטל כבד על הציבור.

וכך היה בעניין **בנמו וסופיר**, שם סולקו על הסף עשרות רבות של בקשות לאישור תובענה ייצוגית בטענה להיעדר הנגשה של דיווחים לבורסה, שעה שנקבע שחובת ההנגשה בהקשר זה לא חלה על חברות ציבוריות, אלא על האתר המדווח.

הליכים אלו משקפים משב רוח חדש בתחום התובענות הייצוגיות בדיני הנגישות. התוצאה אליה הגיע בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו, כמו גם המסר שהועבר ליוזמי ההליך, צריכים להשפיע על בחירתן של חברות - האם לעמוד על ניהול ההליך הייצוגי בהתאם למגמות חדשות אלו או לחתור לפשרה מהירה שתסיים אותו באיבו.

חובת ביצוע בדיקת נגישות תקופתית

לצד המגמה המצמצמת אליה אנו עדים לאחרונה בפסיקת בתי המשפט המחוזיים, נבקש לעמוד על החובה לביצוע בדיקה תקופתית ביחס לעמידה בהוראות הנגישות, שבהתאם לתקנה 28 לתקנות השוויון, יש לבצעה אחת ל-5 שנים. בהתאם לעמדת הנציבות, נותן שירות במגזר הפרטי נדרש לבצע את הבדיקה התקופתית הראשונה בחודש נובמבר 2022, בעוד שנותן שירות במגזר הציבורי נדרש לבצע את הבדיקה התקופתית הראשונה בחודש נובמבר 2023. על נותן השירות לבצע התאמות נגישות בהתאם לתוצאות הבדיקה התקופתית בתוך 6 חודשים ממועד ביצועה, היינו לכל המאוחר עד לסוף חודש מאי 2023, ככל שמדובר בנותן שירות במגזר הפרטי, ועד לסוף חודש מאי 2024, ככל שמדובר בנותן שירות במגזר הציבורי. אי ביצוע בדיקה תקופתית כאמור עשויה **לחשוף** את החברה להליכים ייצוגיים, ואף לאכיפה מנהלית מצד נציבות שוויון זכויות. אנו מציעים להיערך בהתאם במהרה.

לסיכום, לצד המגמה המרוככת אליה אנו עדים בפסיקותיו האחרונות של בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו, קיימת לחברות מסחריות במגזר הפרטי חשיפה משמעותית בכל הנוגע לביצוע בדיקת נגישות תקופתית, שראוי ונכון לטפל בה בהקדם.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בנושא,

עידן בן דוד
עורך דין

idanbe@Gornitzky.com

תום אלקלעי
שותף

toma@Gornitzky.com

גורניצקי

Gornitzky | Vitania Tel-Aviv Tower, 20 Haharash St. TLV Israel | www.gornitzky.com | +972-3-7109191

עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד. הוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו.